

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและปัญหาและนำเสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามในการเก็บจากประชากร ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาาระดับสูงของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ และข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารงานฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ จำนวน 10 คน ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืน จำนวน 10 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็นวิทยากร/ครูผู้ฝึกสอนอบรม ทั้งภายในและภายนอก กองการฝึก กองเรือยุทธการ จำนวน 224 คน ผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืน จำนวน 206 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.96 และเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการจัดฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการจัดฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อมูลแนวทางการจัดฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบด้วยคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป รองลงมาอายุ 41 – 45 ปี และอายุ 36 - 40 ปี ตามลำดับในจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี และมีวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

ผู้บริหารงานฝึกอบรม ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ทุกคนได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม จากประสบการณ์ในการทำงาน และมีส่วนใหญ่ใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเอง รองลงมาคือได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรระยะสั้น สำหรับประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 5 เดือน

วิทยากร ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นวิทยากร ไม่เกิน 5 ปี และเคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาครู สำหรับประสบการณ์ในการเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานทั้งในหรือนอกกองทัพเรือ นั้น ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมสาเหตุของการเป็นวิทยากรเพราะส่วนใหญ่ได้รับการบรรจุในตำแหน่งครู และครูผู้ช่วยของกองการฝึก กองเรือยุทธการ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับวิชานั้น วิทยากรส่วนใหญ่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารงานฝึกอบรม โดยส่วนใหญ่มีการประชุมก่อนเปิดฝึกอบรม ระหว่างอบรม และก่อนปิดฝึกอบรม สำคัญในการประชุมส่วนใหญ่เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาฝึกอบรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการจัดฝึกอบรม

ส่วนที่ 1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

กองการฝึก กองเรือยุทธการ มีการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม โดยยึดภารกิจ นโยบาย เป้าหมายและแผนงานของหน่วยเหนือ มีการติดตามดูรูปแบบของสงครามสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์อย่างกว้างขวาง ซึ่งกำลังพลกองเรือยุทธการ จะต้องตามให้ทันอาวุธสมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงได้ และในส่วนขององค์บุคคลมุ่งให้มีการฝึกอบรม ให้มีทักษะความชำนาญ และการเลื่อนฐานะในสายงานตามวิชาชีพของตน

ส่วนที่ 2 ด้านการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้ดำเนินการพิจารณาจัดทำหลักสูตรเพื่อขออนุมัติใช้ จากกองทัพเรือ ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำหลักสูตร (กองพัฒนาการฝึก) ประชุมพิจารณาร่วมกับคณะกรรมการจากกองและแผนกต่าง ๆ ภายใน กองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยสาระสำคัญของการประชุมส่วนใหญ่ได้แก่ วิธีการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม และในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรนั้น มีการดำเนินการสอดคล้องกับความต้องการของกองเรือยุทธการ และหน่วยงานต้นสังกัดที่ส่งผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการโดยมอบหมายให้กอง และแผนกต่างๆ ใน กองการฝึก กองเรือยุทธการ ที่รับผิดชอบในแต่ละหลักสูตรไปพิจารณาปรับปรุง แล้วเสนอขึ้นมาเพื่อพิจารณาก่อนเสนอขออนุมัติใช้หลักสูตรจากกองทัพเรือ ต่อไป

วัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาวิชาฝึกอบรม กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้เน้นความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องในตำแหน่งหน้าที่ที่ผู้เข้ารับการอบรมดำรงตำแหน่งอยู่ และเพิ่มเติมความรู้ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ได้ รวมทั้งเทคนิควิธีการสมัยใหม่ในการใช้อาวุธยุทธโปกรณ์ที่จัดหาเพิ่มขึ้นมาใหม่ สำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ฝึกอบรมวิทยากรส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม

วิธีการฝึกอบรม โดยภาพรวมใช้การบรรยายและการสาธิตเป็นหลัก ในการถ่ายทอด จากความรู้เดิมที่ได้รับจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นภาคของกองทัพเรือหรือจากการปฏิบัติงาน ที่ผ่านมา เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่สูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังได้ใช้วิธีการศึกษากรณีตัวอย่าง และการสร้างสถานการณ์จำลองด้วย

วิทยากร โดยภาพรวมบรรจุในตำแหน่งครูและครูผู้ช่วยของกองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ทางสายอาชีพที่สอน สำหรับการนำเสนอเนื้อหาสาระทางวิชาการให้

สอดคล้อง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น วิทยาการส่วนใหญ่สามารถทำได้พอควร และมีการเตรียมการสอน และได้แนบนโยบาย วัตถุประสงค์และภารกิจหลักของ กองเรือยุทธการ มาใช้เป็นแนวทางในการสอน นอกจากนี้สาเหตุที่วิทยาการมอบหมายให้บุคคลอื่นทำหน้าที่ วิทยาการแทน เพราะมีงานเร่งด่วนที่ต้องรีบทำภายในเวลากำหนด

คุณสมบัติและจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยภาพรวมมีพื้นฐานความรู้ โดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะเข้ารับการฝึกอบรม และเป็นผู้ที่หน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับ การอบรมเป็นผู้พิจารณาส่งมา สำหรับจำนวนที่เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เกินหลักสูตรละ 30 คน

ระยะเวลาการฝึกอบรม และสถานที่ฝึกอบรม โดยภาพรวมมีระยะเวลาการฝึก อบรมที่เหมาะสม ไม่นานหรือสั้นเกินไป สำหรับการจัดตารางฝึกการอบรมนั้นได้พิจารณา ความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาที่สอน สำหรับสถานที่ฝึกอบรมส่วนใหญ่มีลักษณะการจัดเป็นห้องเรียน/ ห้องบรรยาย

งบประมาณการฝึกอบรม โดยภาพรวมยอดค่าใช้จ่ายที่กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้รับการจัดสรรและรับผิดชอบให้ดำเนินการเองได้แก่ ค่าสมนาคุณวิทยาการ และค่าพิธีเปิด - ปิด การฝึกอบรม

ส่วนที่ 3 ด้านการดำเนินการจัดฝึกอบรม ปรากฏผลดังนี้

การเตรียมการก่อนการจัดฝึกอบรม กองการฝึก กองเรือยุทธการ แจ้งให้หน่วยงาน ต่าง ๆ ภายในกองเรือยุทธการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะเปิดการฝึกอบรมทราบล่วงหน้า 1 เดือน เพื่อคัดเลือกและส่งรายชื่อผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมมาให้ กองต่าง ๆ ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ ที่รับผิดชอบในแต่ละหลักสูตรมอบหมายให้ผู้ที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานเป็นผู้เชิญและ แจ้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติ และจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้วิทยาการทราบ ประสานงานในส่วนของการจัดที่พักให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและบุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ และ จัดเตรียมคำกล่าวรายงานและผู้กล่าวรายงานในพิธีการเปิด - ปิดหลักสูตรฝึกอบรม ตลอดจนมี การจัดเตรียมห้องเรียนและอุปกรณ์การสอน

การจัดการระหว่างการฝึกอบรม กองการฝึก กองเรือยุทธการ ดำเนินการอำนวยความสะดวก/ประสานงานในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จัดเอกสารหลักสูตรหรือ ประมวลหลักสูตรในความรับผิดชอบไว้ให้พร้อมเพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงแก่วิทยาการและผู้เกี่ยวข้องได้ เข้าใจตรงกัน วิทยาการกำหนดงานมอบหมายให้นักเรียนทำการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและ

แหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำเสนอในห้องเรียน ตลอดจนจัดให้มีการไปศึกษาดูงานตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกหน่วยฝึกอบรม

การดำเนินการภายหลังการฝึกอบรม มีการรายงานผลการฝึกอบรมในทุกหลักสูตรถึงกองเรือยุทธการ โดยรายละเอียดในรายงานผลจะประกอบด้วยผลการฝึกอบรมรายบุคคล อุปสรรค/ข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม

ส่วนที่ 4 ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม ปรากฏผลดังนี้

กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้ทำการประเมินผลการฝึกอบรมในทุกหลักสูตร โดยผู้ทำการประเมินประกอบด้วย หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าแผนก หัวหน้าหมวดวิชา และวิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม โดยภาพรวมทำการประเมินความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่ ห้องฝึกอบรม สิ่งอำนวยความสะดวก และประเมินความประพฤติและการปฏิบัติตัวของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการจัดฝึกอบรม

ส่วนที่ 1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

โดยภาพรวมพบว่า การวิเคราะห์กำลังพลที่บรรจุเข้าตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ขาดความรู้และความชำนาญในเรื่องใดทำได้ยาก เนื่องจากมีการย้ายบรรจุ สับเปลี่ยนหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นจำนวนมากในแต่ละช่วงปีงบประมาณ และไม่มีการวิเคราะห์จัดลำดับความจำเป็นว่าหลักสูตรใดมีความจำเป็นมากน้อยกว่ากัน จะได้พิจารณาปรับลดงบประมาณในหลักสูตรที่ไม่จำเป็นไปให้หลักสูตรที่มีความจำเป็นกว่า และไม่มีการวิเคราะห์ระดับพื้นฐานความรู้ ความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีระดับเดียวกันหรือแตกต่างกันอย่างชัดเจน

ส่วนที่ 2 ด้านการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

โดยภาพรวมแล้วพบว่า วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม ก้าวตามไม่ทันเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะในเรื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ที่กองทัพเรือ จัดหาเข้ามาใหม่ ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ โดยส่งไปศึกษาอบรมในหน่วยงานภายในและนอกกองทัพเรือ

ส่วนที่ 3 ด้านการดำเนินการจัดฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

โดยภาพรวมแล้วพบว่า อุปกรณ์เครื่องช่วยการสอนที่จำเป็นในการเรียนการสอน ปัจจุบันมีไม่เพียงพอได้แก่ เครื่องโปรเจคเตอร์ การเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถจริง ๆ ติดต่อยาก เพราะวิทยากรภายนอกมีงานประจำและติดราชการจำเป็น นอกจากนี้แล้วปัจจัยพื้นฐานในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้โดยเฉพาะสภาพสิ่งแวดล้อมและสภาพห้องเรียน ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

ส่วนที่ 4 ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม ปรากฏดังนี้

โดยภาพรวมแล้ว รูปแบบการประเมินผลของแต่ละหลักสูตรยังไม่เป็นมาตรฐาน มีการใช้การสอบถามทัศนคติเพียงอย่างเดียวในการประเมินผล และเมื่อผ่านการฝึกอบรมไปแล้วไม่มีการติดตามผลการฝึกอบรม

ตอนที่ 4 ข้อมูลแนวทางการจัดฝึกอบรม

ส่วนที่ 1 ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม

โดยภาพรวมแล้วควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

1. นโยบายและแนวทางปฏิบัติของหน่วยงาน
2. นโยบายและแนวทางปฏิบัติตามนโยบายของผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ด้านการศึกษาและยุทธวิธี
3. รูปแบบของสงครามสมัยใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงกับอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผลิตขึ้นมาใหม่ มีการทำสงครามอิเล็กทรอนิกส์
4. ความเป็นทหารเรืออาชีพแบบธรรมเนียมทหารเรือ และความเป็นผู้นำตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในระดับต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 ด้านการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

โดยภาพรวมแล้วควรตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้สามารถนำกลับไปปฏิบัติงานในตำแหน่งของตนได้อย่างแท้จริง ขอบเขตเนื้อหาวิชาที่ฝึกอบรมควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจในตำแหน่งหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติให้มาก ส่วนความรู้ทางทฤษฎีควรทำการสอนเพียงขั้นประเด็นเท่านั้น

ประมวลหลักสูตรและเนื้อหาวิชาฝึกอบรมที่ใช้มาเป็นเวลานานแล้ว ควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยตามสถานการณ์ในปัจจุบัน

วิทยากรควรเป็นผู้มีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ควรจัดส่งครูภายใน กองการฝึก กองเรือยุทธการ ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิทยาการสมัยใหม่ จากในและนอกกองทัพเรือ เพื่อให้ก้าวตามทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมและสมัครใจมาเข้ารับการฝึกอบรม มิใช่เป็นการบังคับ สำหรับจำนวนไม่ควรเกินหลักสูตรละ 30 คน

งบประมาณการฝึกอบรม ควรจัดสรรให้กับหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความจำเป็นต่อหน่วยงานนั้น ๆ ก่อน หากไม่เปิดหลักสูตรฝึกอบรมให้แล้ว จะส่งผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก

ส่วนที่ 3 ด้านการดำเนินการจัดฝึกอบรม

โดยภาพรวมแล้วให้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. การเตรียมการก่อนการจัดฝึกอบรม ให้แจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสงค์จะส่งผู้เข้ารับการอบรม เพื่อทราบล่วงหน้า 1 เดือน แจ้งวิทยากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม และข้อมูลพื้นฐานความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยรวม ให้จัดหาเครื่องช่วยการสอนที่มีความทันสมัย และช่วยสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนไว้ประจำห้องเรียน
2. การจัดการระหว่างการจัดฝึกอบรม ให้จัดทำเอกสารและตำราเรียนสำหรับวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้อ้างอิงประกอบการฝึกอบรม โดยจัดให้มีจำนวนเพียงพอกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม นอกจากนี้ จัดเอกสารและประมวลหลักสูตรต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมเพื่อให้วิทยากรใช้อ้างอิงตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของแต่ละหลักสูตร
3. การดำเนินการภายหลังการฝึกอบรม ให้มีการทดสอบและประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกหลักสูตร และจัดทำรายงานผลการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ผลการฝึกอบรมรายบุคคล อุปสรรค/ข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมครั้งต่อไป

ส่วนที่ 4 ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม

โดยภาพรวมแล้ว ควรให้มีการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมพอสังเขปในเนื้อหาวิชาที่เรียนมา แต่ให้เน้นการประเมินผลในเชิงปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้วสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนได้อย่างแท้จริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

ด้านการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่าในการฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ มีการพิจารณาเกี่ยวกับการหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน โดยมีความสอดคล้องกับขั้นตอนการวิเคราะห์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์ (2532 : 35 – 36) คือ การวิเคราะห์องค์การหรือระบบ การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน โดยในการวิเคราะห์องค์การนั้นพิจารณานโยบายและแนวทางปฏิบัติ นโยบายของผู้บัญชาการกองเรือยุทธการเป็นหลักสำคัญ และในยุคปัจจุบันได้คำนึงถึงรูปแบบของสงครามสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์อันทันสมัยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ในการวิเคราะห์งานพิจารณาความต้องการใช้งานบุคคลในตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ยุทธโธปกรณ์ที่มีอยู่ หรือที่ได้จัดหาใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการวิเคราะห์บุคคล เป็นการมุ่งให้มีความรู้ในวิชาชีพของทหารเรือ และแบบธรรมเนียมของทหารเรือ มีความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบในหน้าที่ตามตำแหน่งของตน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นดังกล่าว มีความสอดคล้องกับที่กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้ยึดถือปฏิบัติ โดยเป็นไปตามนโยบายและแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ สำหรับปีงบประมาณ 2546 และเพื่อให้นโยบายและแนวทางการปฏิบัติตามนโยบายของผู้บัญชาการกองเรือยุทธการดังกล่าว บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดนโยบายของผู้บัญชาการกองการฝึก กองเรือยุทธการ สำหรับปีงบประมาณ 2546 ให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ (เอกสารนโยบายของผู้บัญชาการกองการฝึก กองเรือยุทธการ สำหรับปีงบประมาณ 2546) โดยนโยบายหลักของผู้บัญชาการกองการฝึก กองเรือยุทธการ มีข้อที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม กล่าวคือ ดำเนินภารกิจหลักของกองการฝึก กองเรือยุทธการ อันได้แก่ การฝึกหัดศึกษา โดยศักยภาพที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งในด้านองค์บุคคลและองค์วัตถุ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้หลักการ “ ฝึกให้เหมือนที่จะรบ “ เพื่อให้สามารถ “ รบได้ตามแบบฝึก “ และในแนวทางการปฏิบัติด้านกำลังพล ให้มีการพัฒนาการฝึกในหลักสูตรต่าง ๆ และการฝึกทบทวน รวมทั้งจัดให้มีการทดสอบความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่จะนำไปใช้จริงโดยใช้ข้อมูลและผลการประเมินการฝึกที่ผ่านมาร่วมพิจารณาด้วย พัฒนาและปรับปรุง

ระบบมาตรฐานการทดสอบกำลังพลและนำมาทดสอบความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งอบรมกำลังพลให้มีความรู้และสามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ พัฒนาปรับปรุงหลักนิยมและคู่มือต่าง ๆ และให้จัดทำแผนการฝึกหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกำลังรบของกองเรือยุทธการ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ในด้านการสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ ให้เพิ่มเติมหัวข้ออบรมด้านสงครามอิเล็กทรอนิกส์ในหลักสูตรทุกระดับชั้นที่เกี่ยวข้อง สาขาการปฏิบัติการทางเรือ เพื่อให้กำลังพลมีความรู้และสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับสงครามอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปแล้วการจัดฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ มีแนวทางปฏิบัติชัดเจน แยกเป็นด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติสามารถใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานได้ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ด้านการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่า กองการฝึก กองเรือยุทธการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าแผนก/หัวหน้าหมวดที่รับผิดชอบหลักสูตรนั้น ๆ และวิทยากร ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ มาประชุมร่วมกัน การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวความคิดของ สมชาติ กิจยรรยง และอรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2539) ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็นหัวข้อสำคัญได้ดังนี้ ชื่อหลักสูตรฝึกอบรม หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การกำหนดหัวข้อและขอบเขตเนื้อหาวิชาการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม คุณสมบัติและจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม กำหนดวันเวลาและสถานที่ การฝึกอบรม การรับรองผลการฝึกอบรม งบประมาณการฝึกอบรม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักสูตรของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ปัจจุบันมีเป็นจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ 2546 จะทำการเปิดการฝึกอบรมถึง 56 หลักสูตร ตามการจัดแผนการฝึกและศึกษาของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ประจำปี 2546 ที่ได้วางไว้แล้ว การฝึกอบรมบางหลักสูตร ถ้ามีผู้ประสงค์สมัครเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนน้อยมาก ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดควรเสนอขอปิดหลักสูตรในขณะเดียวกันบางหลักสูตรที่มีผู้ประสงค์สมัครเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมากเกินจำนวนที่ศึกษาที่ได้รับอนุมัติ ซึ่งมีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกเพราะไม่ทราบว่าผู้ประสงค์เข้ารับการอบรมคนใดมีความสำคัญกว่าและหน่วยงานใดควรจัดที่ศึกษาให้บ้าง ดังนั้นแนวทางแก้ปัญหาในประเด็นนี้คือ ในการเสนอหลักสูตรเพื่อเข้าโครงการอบรม ประชุม สัมมนา ของหน่วยงานต่าง ๆ ในปีงบประมาณต่อไป ควรพิจารณาถึงความสำคัญของหลักสูตรที่มีความจำเป็นต่อหน่วยงานนั้นๆ โดยพิจารณาว่าหากไม่เปิดหลักสูตรนี้แล้ว จะมีผลกระทบต่อการทำงานเป็นอย่างมาก และต้องพิจารณาว่าผู้เข้ารับการอบรมเมื่อผ่านการอบรมแล้วสามารถนำความรู้

และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ส่วนหลักสูตรใดที่เปิดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และเมื่อจบการอบรมแล้วไม่ได้นำไปใช้งานจริง ควรปรับให้เปิดปีเว้นปี ซึ่งจะทำได้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีซึ่งมีอย่างจำกัด สามารถนำไปเพิ่มให้กับหลักสูตรที่มีความจำเป็นและมีผู้ประสงค์เข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมากได้

จากที่กองการฝึก กองเรือยุทธการ เปิดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ระยะเวลาในการฝึกอบรมของแต่ละหลักสูตรค่อนข้างสั้น ดังนั้นเนื้อหาวิชาจึงถูกจำกัดด้วยระยะเวลา ไม่สามารถลงในรายละเอียดได้ รวมถึงการฝึกปฏิบัติซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รู้และเข้าใจ ตลอดจนมองเห็นภาพลักษณะการปฏิบัติงานได้ชัดเจน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาวิชาในแต่ละหลักสูตรใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนด โดยเน้นการฝึกภาคปฏิบัติให้มาก ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ปัจจุบัน ครูผู้สอนประจำ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ในหลักสูตรต่าง ๆ มีจำนวนน้อย จึงต้องติดต่อและเชิญวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกเป็นจำนวนมากมาช่วยสอนให้ ซึ่งวิทยากรภายนอกหน่วยฝึกอบรมแต่ละคนมีวิธีการสอนไม่เป็นตามมาตรฐานเดียวกัน ทำให้เกิดผลกระทบในด้านความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เข้ารับการอบรม

ปัญหาส่วนใหญ่ที่ประสบคือ ระยะเวลาการฝึกอบรมบางหลักสูตรไม่เหมาะสม ควรเพิ่มระยะเวลาของหลักสูตรนั้น ๆ ให้มากขึ้น เนื้อหาวิชาบางหลักสูตรไม่ทันสมัย ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุงใหม่ วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ยังขาดการฝึกอบรมให้มีความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ ตลอดจนขาดการฝึกอบรมในเรื่องเทคนิคการสอน สำหรับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรให้ในแต่ละปีนั้นมีจำนวนไม่เพียงพอ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เรื่องของระยะเวลาการฝึกอบรมบางหลักสูตรที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันนั้น ควรให้คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าแผนก หัวหน้าหมวดวิชา วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม และผู้แทนของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรม ได้มีโอกาสประชุมร่วมกันเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ในเรื่องที่ว่าวิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ยังขาดความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอนและตามเทคโนโลยีไม่ทันนั้น ควรจัดหาแนวทางที่จะปรับมาตรฐานครูผู้สอนในเบื้องต้นโดยจัดฝึกอบรมวิชาครูทหารและความเป็นผู้นำ และให้บรรจุการฝึกอบรมนี้ไว้ใน

โครงการอบรม ประชุม สัมมนา ของหน่วยงานต่าง ๆ ในกองทัพเรือ ประจำปีงบประมาณ 2547 และส่งเสริมให้ครูได้ไปศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมรวมทั้งจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ด้วย สำหรับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรในแต่ละปีนั้น มีจำนวนที่ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องพิจารณา ทบทวนถึงความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรมในแต่ละหลักสูตรใหม่ทั้งหมด และจัดลำดับ ความสำคัญให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดฝึกอบรม ตามสถานะภาพงบประมาณที่ได้รับ จัดสรร และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่สอดคล้องและเป็นไปตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (ระหว่าง พ.ศ.2546 - 2550) การพัฒนา การบริหารประเทศ และระบบงบประมาณ จึงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างชัดเจน โดยแผน พัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 ได้เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนา ฯ ฉบับนี้ ได้ให้ความสำคัญต่อการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีคิด วิธีทำงาน รวมทั้งการสร้าง พลังสังคมในทางบวก ซึ่งหมายถึงการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม สร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ มีการปรับปรุง ระบบกลไก แกไขระเบียบปฏิบัติ พัฒนาระบบข้อมูล มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนอย่างเป็นระบบ จึงเป็นที่มาของการปฏิรูประบบราชการและเปลี่ยนแปลงระบบ งบประมาณจากเดิม ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้า (Input Analysis) คือ เน้นการควบคุม ทรัพยากรที่ใช้ดำเนินการมาเป็น ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting System) ซึ่งเน้นการดำเนินการ และมุ่งเน้นผลสำเร็จของผลผลิต มีผลลัพธ์ มีการประเมินผลด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ สำหรับการดำเนินการด้านงบประมาณของกองเรือยุทธการ ก็เช่นกัน จำเป็นต้องร่วมมือกันดำเนินการในแนวทางที่สอดคล้องกับแนวทางที่รัฐบาลและ หน่วยเหนือกำหนด เพื่อผลสำเร็จขององค์การโดยรวม

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขที่สำคัญ คือต้องปรับรูปแบบการเรียน การสอนให้เป็นแบบการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ตามที่กองทัพเรือสั่งการ ในปีที่ผ่านมามีปัญหาในประเด็นหลัก 3 ประการ ตามรายงานการประชุม นชต.กฝร.(ลับ) ครั้งที่ 10/2544 เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2544 คือ

1. ครูผู้สอน
2. แหล่งข้อมูล เช่น ห้องสมุดและศูนย์รวมทางวิชาการ รวมทั้งระบบสารสนเทศ
3. การกำกับดูแลหลักสูตร

ผู้วิจัยเห็นว่า การฝึกอบรมที่กองการฝึก กองเรือยุทธการ เป็นการถ่ายทอดความรู้เดิม ที่ได้จากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเป็นภาคของกองทัพเรือ หรือจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเพื่อ

ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่สูงขึ้นได้ วิธีการฝึกอบรม ควรเน้นการฝึกในเชิงปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในด้านความรู้ทางทฤษฎีนั้น ควรทำการสอนเพียงขั้นประเด็นที่สำคัญให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปทำการศึกษาเพิ่มเติม แล้วนำมาถกอภิปราย หรือ เสนอรายงานในห้องเรียน ตามรูปแบบวิธีการเรียนการสอนเชิงรุก หรือแบบ Active Learning ของ อุษณีย์ เทพวรชัย (2542) ในส่วนของแหล่งข้อมูล ควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลโดยจัดหาตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพทหารเรือ ข้อมูลด้านการข่าว และการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ให้พร้อมสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ในส่วนของครูผู้สอนนั้น การแก้ปัญหาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ในเรื่องของการกำกับดูแลหลักสูตรนั้น ควรปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีของอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านการดำเนินการจัดฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่า ในการเตรียมการก่อนการจัดฝึกอบรม กองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้แจ้งให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ประสงค์จะส่งกำลังพลเข้ารับการฝึกอบรม ในหลักสูตรต่าง ๆ ได้ทราบล่วงหน้า 1 เดือน มีการแจ้งคุณสมบัติและจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรมทราบ ประสานงานในการจัดที่พัก จัดเตรียมค่ากล่าวรายงานในพิธีเปิด - ปิด หลักสูตร และจัดเตรียมอาคารสถานที่ ห้องเรียนและอุปกรณ์การสอน ในการจัดการระหว่างฝึกอบรม ได้จัดเตรียมเอกสารหลักสูตรหรือประมวลหลักสูตรไว้อ้างอิงแก่วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม จัดห้องสมุดเป็นแหล่งข้อมูล และให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และในการดำเนินการภายหลังการฝึกอบรม มีการรายงานผลทุกหลักสูตร โดยรายละเอียดของการรายงานผล ประกอบด้วย ผลการฝึกอบรม รายบุคคล อุปสรรค/ข้อขัดข้อง และข้อเสนอแนะในการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการดำเนินการจัดฝึกอบรมของ สมชาติ กิจยรรยง และ อรจรรย์ ญ ตะกั่วทุ่ง (2539)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การดำเนินการจัดฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ส่วนใหญ่สามารถดำเนินการประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ สำเร็จลงได้

ปัญหาในการดำเนินการที่ประสบคือ การรับสมัครคัดเลือกและส่งตัวผู้เข้ารับการอบรม ทำให้เข้ารายงานตัวไม่ทันเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดฝึกอบรมไม่ทราบจำนวนผู้เข้ารับการอบรมที่แน่นอน บางหลักสูตรมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมน้อย และเป็นปัญหาต่อการเตรียมการเปิดหลักสูตร และในเรื่องของอุปกรณ์การสอนที่มีความต้องการมากได้แก่ และเครื่องโปรเจคเตอร์ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Power Point เข้ามาช่วยสอนนั้นยังมีไม่เพียงพอ

และห้องเรียนมีสภาพไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการดำเนินการจัดฝึกอบรมนั้น โดยทั่วไปแล้วจะพบปัญหาในเรื่องของความล่าช้าในการแจ้งข่าวสาร ควรแจ้งให้หน่วยที่มีความประสงค์ส่งผู้เข้ารับการอบรมทราบก่อนเปิดหลักสูตรล่วงหน้า 1 เดือน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอตลอดจนสภาพอาคารที่พักเก่าและสภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ควรเสนอจัดหาและปรับปรุงเร่งด่วนในแผนงานปีงบประมาณ 2546 ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานและใช้งบประมาณไม่มากนัก

ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม

จากการวิจัยพบว่า กองการฝึก กองเรือยุทธการ ทำการประเมินผลการฝึกอบรมในทุกหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดแบบชิปปี้ (CIPP Evaluation) ของสตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam อ้างใน สมคิด บางโม, 2544 : 116 - 117) ที่กำหนดขั้นตอนการประเมินผลการฝึกอบรมออกเป็น 4 ระยะ ระยะที่ 1 ประเมินสาระสำคัญ ระยะที่ 2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้น ระยะที่ 3 ประเมินกระบวนการ ระยะที่ 4 ประเมินผลผลิต ในทำนองเดียวกัน สมชาติ กิจยรรยง (2544 : 115) ได้กล่าวโดยสรุปถึงการประเมินผลการฝึกอบรมว่ามี 4 แบบ ได้แก่ ประเมินปฏิกิริยา เป็นการประเมินเนื้อหา เวลาการอบรม วิทยากร สถานที่ สื่อต่าง ๆ และการดำเนินการจัดฝึกอบรม ประเมินการเรียนรู้ เป็นการประเมินความรู้ ความเข้าใจและสิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับไป ประเมินพฤติกรรม คือ ประเมินสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปก่อน - หลังการอบรม ประเมินผลลัพธ์ คือประเมินผลที่วัดได้หลังการอบรมเช่น ลดอุบัติเหตุ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นอกจากการประเมินในเรื่องความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์การสอน อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความพร้อมเพียงใดแล้ว ควรประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายบุคคล เพื่อแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดให้ทราบด้วย เนื่องจากปัญหาที่พบในการประเมินการฝึกอบรมคือ ผู้รับการฝึกอบรมไม่มีความตั้งใจเข้ารับการประเมินผล จึงต้องรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดได้รับทราบ และกดดันในเรื่องของความประพฤติ และการปฏิบัติตัวต่อไป ส่วนผู้เข้ารับการอบรมที่มีผลการอบรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เห็นควรมอบเกียรติบัตรเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ทุกคนด้วย ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดผ่านการอบรมแล้ว ควรมีการติดตามผลการฝึกอบรมซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้รู้ว่าเมื่อผ่านการฝึกอบรมจากกองการฝึก กองเรือยุทธการแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการฝึกอบรมไปสังเกต

การปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานทั้งระบบ เช่นการปฏิบัติงานในเรื่องแต่ละแผนก และแต่ละชุดปฏิบัติงาน เพื่อดูความชำนาญและความรวดเร็วในการปฏิบัติขององค์บุคคล ดูการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบขีดความสามารถของเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง แล้วนำผลที่ได้รับจากการติดตามผลมาทบทวนเพื่อพิจารณาปรับปรุงการจัดฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ ต่อไป

โดยภาพรวมแล้ว การจัดฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม วิทยากร วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กองการฝึก กองเรือยุทธการ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม ที่ประกอบด้วย หัวหน้ากอง/ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าแผนก หัวหน้าหมวดวิชา วิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม ผู้แทนของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เข้ารับการอบรม และผู้แทนของหน่วยงานสายวิทยาการของกองทัพเรือ เข้าพิจารณาร่วมกันโดยเฉพาะในหลักสูตรฝึกอบรมที่ดำเนินการมาเป็นเวลานานถึง 5 ปีแล้ว ส่วนเรื่องการเพิ่มพูนความรู้แก่วิทยากร และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนและปรับปรุงสภาพของห้องเรียน จำเป็นต้องดำเนินการให้ได้ในปีงบประมาณ 2546 นี้ เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรก ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความศรัทธาในตัววิทยากรแล้วมีความตั้งใจและสนใจในการฝึกอบรมหลักสูตรนั้น ๆ พร้อมกับปรับปรุงสภาพของห้องเรียนให้มีความพร้อมในเรื่องวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องเรียนอยู่ในสภาพดีเรียบร้อยสะอาดตา ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า กองการฝึก กองเรือยุทธการ ไม่ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมที่ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้วให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน เห็นควรระดมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรมทุกฝ่ายเข้ามาระดมความคิดและกำหนดแนวทางการจัดฝึกอบรมของกองการฝึกกองเรือยุทธการดังนี้

ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายและการสั่งการในกองเรือยุทธการ ลงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยประกอบด้วยผู้แทนผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของกองเรือต่าง ๆ ภายใต้บังคับบัญชาของกองเรือยุทธการ หัวหน้ากองและหัวหน้าแผนกต่าง ๆ ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ และเชิญผู้แทนหรือผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานสายวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้น ๆ ภายในกองทัพเรือ อาทิ กรมสรรพาวุธทหารเรือ กรมวิทยาศาสตร์ กรมอุทกทหารเรือ เป็นต้น เข้าร่วมอยู่

ในคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นนี้โดยให้มีชื่อว่า "คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ" เพื่อทำหน้าที่ดังนี้

1. วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ใน 3 ระดับ ระดับองค์การ เป็นการพิจารณาหลักสูตรให้เป็นไปตามภารกิจ นโยบาย ยุทธวิธี การรบ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ระดับงาน เป็นการพิจารณาลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมที่จะต้องส่งกำลังพลเข้าไปปฏิบัติงาน ระดับบุคคล เป็นการพิจารณาคัดคนที่มีความรู้ ความชำนาญ และทักษะด้านใดเพื่อลงปฏิบัติงาน ตามกองเรือต่าง ๆ แล้วกำหนดเป็นความจำเป็นในการฝึกอบรม

2. จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน ของภารกิจใดที่จะต้องได้รับการตอบสนองก่อน เพื่อประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมที่จะต้องพัฒนา ก่อน - หลัง

3. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากหลักสูตรฝึกอบรมที่กำลังดำเนินการอยู่

4. กำกับการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ โดยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหา และการนำหลักสูตรไปใช้

5. ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีวงรอบการตรวจสอบทุก 3 ปี

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสัมฤทธิ์ผล ผู้บังคับบัญชาระดับสูงจะต้องมอบอำนาจสิทธิ์ขาดให้คณะกรรมการดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาโดยอาจขอรับความคิดเห็นจากหน่วยงานหรือบุคคลผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร การมอบอำนาจสิทธิ์ขาดในการพัฒนา เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงหรือผู้ที่มีชั้นยศสูงใช้อำนาจในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมตามความคิดเห็นส่วนตัวของตน

กองการฝึก กองเรือยุทธการ เป็นหน่วยฝึกอบรมซึ่งมีภารกิจโดยตรงในการจัดฝึกอบรม ดำเนินการมอบหมายให้กองและแผนกต่าง ๆ ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนหลักสูตรฝึกอบรมในความรับผิดชอบว่ามีจำนวนเท่าใด หลักสูตรใดที่มีการเปิดอบรมน้อยครั้งหรือเปิดอบรมครั้งเดียวแล้วเลิก และการฝึกอบรมหลักสูตรที่ไม่มีการเปิดอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาถอดถอนหรือยกเลิกออกจากประมวลหลักสูตรฝึกอบรมของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ

2. ตรวจสอบเนื้อหาทฤษฎีวิชาของหลักสูตรที่มีการเปิดฝึกอบรมมาอย่างต่อเนื่องที่มีได้มีการปรับปรุง หรือ เพิ่มเติมเนื้อหาทางเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไป แล้วรวบรวมไว้เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ต้องการการพัฒนาในอันดับแรก

3. นำหลักสูตรฝึกอบรมที่ต้องการการพัฒนาในอันดับแรกมาทบทวนเนื้อหาโดยผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากครูฝึกประจำกองและแผนกต่างๆ แล้วเพิ่มเติมหรือปรับปรุงเนื้อหาที่รับผิดชอบในชั้นต้น

4. กองและแผนกต่าง ๆ ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ เสนอหลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาในชั้นต้นถึง กองพัฒนาการฝึก กองการฝึก กองเรือยุทธการ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ก่อนการประชุมร่วมกันในคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยนำหลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหาในชั้นต้นเข้าไปพิจารณาเป็นหลัก

วิทยากรหรือครูฝึกอบรม ภายในกองการฝึก กองเรือยุทธการ กำหนดให้เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมที่ตนสอนอยู่ โดยถือว่าเป็นหน้าที่หลักดังนี้

1. รับผิดชอบในการค้นคว้าหาข้อมูลมาเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ให้ทันสมัยให้เป็นไปตามสถานการณ์ในปัจจุบัน และเทคโนโลยีสมัยใหม่

2. พิจารณาขอบเขตและเนื้อหารายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตรโดยยึดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ และเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ

3. จัดทำรูปเล่มเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรต่าง ๆ ให้พร้อมเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมในชั้นต้น

ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมที่วิทยากรแต่ละคนรับผิดชอบจะต้องทำความเข้าใจและระลึกไว้เสมอว่า การจัดทำหลักสูตรของกองการฝึก กองเรือยุทธการ มิใช่จัดทำขึ้นเหมือนหลักสูตรในชั้นเรียนภาคปกติทั่วไป ซึ่งจะต้องมีความเข้มข้นทางทฤษฎีมากกว่าทางปฏิบัติ แต่หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องเน้นทางปฏิบัติมากกว่าทางทฤษฎี โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้ต่อไป

หลักสูตรฝึกอบรม แนวทางการเสนอขอเปิดหลักสูตรฝึกอบรมในเชิงงบประมาณต่อไป ให้พิจารณาความจำเป็นของหน่วยงาน โดยพิจารณาว่าหากไม่เปิดหลักสูตรนี้แล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นอย่างมาก ต้องคำนึงถึงด้วยว่าเป็นหลักสูตรที่ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง โดยเฉพาะในการปฏิบัติงานทางเรือ ส่วนหลักสูตรใดที่เปิดขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้เท่านั้น และเมื่อจบหลักสูตรแล้วไม่ได้นำไปใช้งานจริง ให้ปรับเปลี่ยนไปเปิดปีเว้นปี ซึ่งจะทำให้สามารถนำงบประมาณไปสนับสนุนในหลักสูตรที่จำเป็นกว่าและมีผู้เข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมากได้

รูปแบบการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากกองการฝึก กองเรือยุทธการ มีหลักสูตรฝึกอบรมเป็นจำนวนมากรวม 59 หลักสูตร เห็นควรนำรูปแบบวิธีการเรียนการสอนเชิงรุก มาใช้กับทุกหลักสูตรได้ เพราะจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักคิด และ ตื่นตัวในการศึกษาหาความรู้ เป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิมคือแบบเชิงรับ (Passive Learning) ดังนั้นวิทยากรควรทำความเข้าใจกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่ยังยึดติดอยู่กับการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมให้ทราบถึงรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่นี้ ทั้งนี้เพื่อให้ การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ กองการฝึก กองเรือยุทธการ มีความพร้อม สำหรับรองรับการเรียนการสอนไว้แล้วพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีห้องสมุดที่มีผู้ปฏิบัติงานใน อัตราตำแหน่งบรรณารักษ์ วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ที่สามารถสนับสนุนแหล่งข้อมูลได้เพียงพอใน ระดับหนึ่ง และมีแผนพัฒนาให้มีการจัดหาหนังสือตำราและเอกสารอ้างอิงเพิ่มขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่า วิทยากรหรือครูผู้ฝึกอบรม ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ โดยเฉพาะเรื่องอาวุธยุทธโปกรณ์ที่จัดหามาใหม่ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี ควรจัดส่งวิทยากร/ครูผู้ฝึกอบรม ไปศึกษา อบรม สัมมนา และดูงานในสถาบัน การศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและนอกกองทัพเรือ ภายในปีงบประมาณ 2546 นี้

ในการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระบบอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ จัดหามาใหม่ในกองทัพเรือ นั้น เป็นเรื่องเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ทันทีกล่าวคือ ให้ติดต่อ ผู้มีความรู้ในเรื่องนั้นมาถ่ายทอดความรู้ให้เป็นกรณีพิเศษ ที่กองการฝึก กองเรือยุทธการ และ ขอรับการสนับสนุนเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นข้อมูลอ้างอิงต่อไป

นอกจากนี้ให้มีการประกาศรับสมัครผู้มีความรู้และสนใจที่อยู่ภายในกองทัพเรือ มา เป็นวิทยากรประจำกองการฝึก กองเรือยุทธการ เพราะนอกจากจะแก้ปัญหาการขาดครูผู้ฝึกอบรม ได้แล้ว ยังได้ครูผู้ฝึกอบรมที่มีความรู้มาเป็นหลักและถ่ายทอดความรู้ให้ครูฝึกในกองและแผนก ต่างๆ ได้

และจัดหาค่าสมนาคุณหรือค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับการเป็นวิทยากรของ กองการฝึก กองเรือยุทธการ โดยกำหนดไว้เป็นการเฉพาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ครูฝึกโดยตรง ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ในหน่วยงานต่าง ๆ ของกองเรือยุทธการ กองทัพเรือ มาสมัครเป็นจำนวนมากจนสามารถคัดเลือกครูที่มีคุณสมบัติของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ได้

3. จากการศึกษาวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์การการสอน และสภาพห้องเรียน ส่วนใหญ่ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ยังไม่มีความพร้อม จำเป็นต้องดำเนินการในโอกาสแรกด้วยการจัดสรรงบประมาณมาดำเนินการอย่างเหมาะสม

ห้องเรียน ถือเป็นความจำเป็นพื้นฐานในการดำเนินการจัดฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ที่ต้องมีการปรับปรุงเป็นอันดับแรก ควรจัดสรรงบประมาณในการทาสีใหม่ เพื่อให้ดูสวยงาม เป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ได้ะ - เก้าอี้ ในห้องเรียนที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ควรให้มีการซ่อมทำหรือจัดหาทดแทน ส่วนตัวอาคารตลอดจนสภาพแวดล้อมรอบตัวอาคารเรียน ต้องจัดให้มีความเรียบร้อยเช่นกัน ในกรณีที่มีงบประมาณมีจำกัด การขอสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ เพื่อให้ได้ห้องเรียนเพิ่มเติมเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก แต่การปรับปรุงในสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดูดีอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานน่าจะเป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย และรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การสอน โดยทั่วไปแล้ววิทยากรมีความต้องการเครื่องโปรเจคเตอร์ สำหรับใช้กับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Power Point เนื่องจากของเดิมมีไม่เพียงพอ เห็นควรเสนอความต้องการจัดหาไว้ในแผนการจัดหาในปีงบประมาณ 2546 และปีงบประมาณต่อไปจนครบประจำทุกห้องเรียน ส่วนการจัดหาในกรณีเร่งด่วนนั้น อาจจัดหาเครื่องฉายแผ่นใสข้ามปีระชะ ซึ่งมีความทันสมัยน้อยกว่าแต่ราคาถูกกว่าเครื่องโปรเจคเตอร์มาใช้ในการช่วยสอนก่อน และวิทยากรส่วนใหญ่คุ้นเคยมาก่อนแล้ว

4. จากการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ส่วนใหญ่ขาดการประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กองการฝึก กองเรือยุทธการ ควรประเมินผลก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาเปรียบเทียบแล้วสรุปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดฝึกอบรมโดยรวมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประเมินผลก่อนฝึกอบรม สามารถกระทำได้โดยการให้ทำแบบสอบถามเพื่อความเข้าใจเนื้อหาวิชาทางทฤษฎีโดยทั่วไปเสียก่อน เพื่อประเมินดูว่าผู้เข้ารับการอบรมมีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำการฝึกอบรมหรือไม่ ความเข้าใจของแต่ละคนแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ครูฝึกปรับลดหรือเพิ่มเนื้อหาได้ตามความเหมาะสม เรื่องใดที่เป็นที่เข้าใจกันดีไม่จำเป็นต้องสอนซ้ำอีก เป็นการช่วยลดเวลาในเรื่องที่รู้แล้วลง และเพิ่มเวลาให้กับเรื่องที่จะเรียนรู้ใหม่

การประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม ให้กระทำเมื่อฝึกอบรมจบแต่ละหัวข้อแล้ว โดยสามารถออกแบบทดสอบเพื่อความเข้าใจในแต่ละเรื่อง เป็นลักษณะแบบทดสอบย่อย ๆ แล้วเน้นการทดสอบในทางปฏิบัติมากกว่าการทดสอบทางทฤษฎี

การประเมินผลหลังการฝึกอบรม ให้ทำการประเมินความเข้าใจทางทฤษฎีแต่พอสังเขป และให้เน้นการประเมินผลการทำงานตามขั้นตอนให้ครบทุกขั้นตอนเป็นสำคัญ

เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว ให้จัดครูฝึกชุดสังเกตการณ์ไปสังเกตการทำงาน โดยรวมทั้งระบบของผู้ผ่านการฝึกอบรม เช่น การปฏิบัติงานในเรือรบทั้งลำ แยกตามแผนก ปฏิบัติการ เพื่อดูการปฏิบัติงานจริงว่าเป็นไปตามขั้นตอนและสอดคล้องกับการฝึกอบรมหรือไม่ การปฏิบัติในเรื่องใดที่ยังเป็นปัญหาจะได้หาหนทางปฏิบัติที่เป็นไปได้และถูกต้องต่อไป การสังเกตการณ์ การปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ถือเป็นการติดตามผลซึ่งเป็นหัวใจของการประเมินผลนั่นเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม ของกองการฝึก กองเรือยุทธการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการใช้คนเพื่อไปปฏิบัติงาน ตรงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้ฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาเทคนิค และวิธีการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และความชำนาญ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับทักษะ และพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมของกองการฝึก กองเรือยุทธการ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อจะได้นำผล การศึกษาวิจัยไปปรับปรุงการจัดฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย